І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь ...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

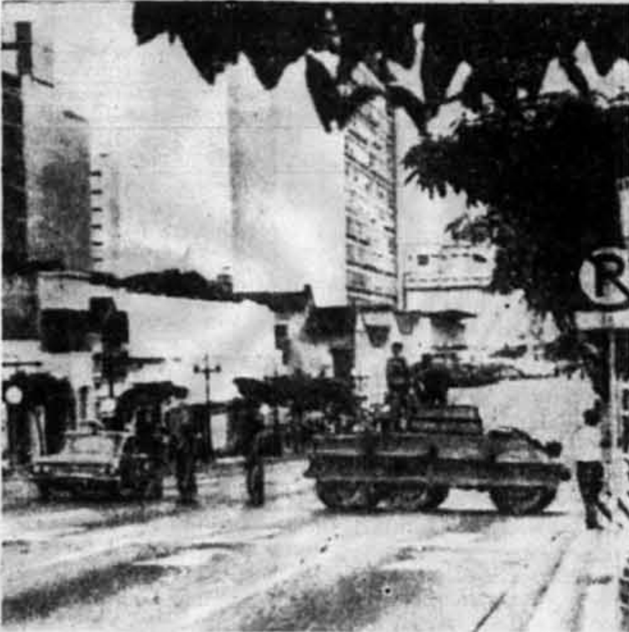
РІК LXVII. Ч. 231. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го ГРУДНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 2, 1960 No. 231. VOL. LXVII.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ НЕСПОКОЇ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

ВЕНЕСУЕЛЬСЬКІ СТУДЕНТИ ВЛАШТУВАЛИ „СТАЛІНГРАД"; ВЕНЕСУЕЛЬСЬКИЙ УРЯД ОСКАРЖУЄ ДОМІНІКАНСЬКУ РЕСПУБЛІКУ; НА КУБІ КАСТРІВ ПОМІЧНИК ЗГИНУВ В БОРОТЬБІ З ПОВСТАНЦЯМИ; В АРГЕНТИНІ ЗЛІКВІДОВАНО РЕВОЛЬТУ ПЕРОНІСТІВ

Каракас, Венесуеля. — 30-го листопада виявилося, що неспокої в деяких країнах Південної Америки продовжуються, бо того дня аж в трьох цих республіках кипіла боротьба і були жертви в людях. У Венесуелі студенти і ліві прокомуністичні елементи поборюють уряд демократичного президента Ромуля Бетанкура. На Кубі протикастрові повстанці почали боротьбу проти диктаторського прокомуністичного режиму, і в Аргентині почали бучу пероністи, яку урядові вдалося легко зліквідувати Озброєні ліві студенти в Каракасі перемінили один із будинків в самому центрі венесуельської столиці на твердиню, назвавши її „Сталінградом". Вони згромадили запаси харчів та зброї і плянують боротьбу проти урядових військ, які оточили університетський осередок і чекають наказу, щоб зліквідувати прокомуністичний рух, який підтримує і ліва соціялістична партія, яка називає себе „марксистською". Досі повідомляють про вбиття трьох осіб в сутичках із ворохобниками, а 20 осіб були поранені в західньому венесуельському місті Барквізімето. Міністер внутрішніх справ повідомив, що від початку заворушень, які почалися в п'ятницю 25-го листопада, заарештовано 252 особи, між якими є два кубинці, що керували повстанцями. Уряд президента Бетанкура є в клопоті, бо проти нього йде атака з двох боків: комуністів і лівих та збоку скрайнє правих, прихильників колишнього президента - диктатора генерала Маркоса Переца Хіменеза, якого скинули в 1958 році, а який організує свої збройні сили в Домініканській Республіці. Ревізії серед комуністів у Каракасі виявили, що ліві ворохобники збирали зброю для боротьби проти демократичного уряду. Уряд президента Бетанкура вніс скаргу до Організації Американських Держав, Рада якої постійно нараджується у Вашингтоні. На надзвичайній сесії цієї Ради представник Венесуелі д-р Нелсон Гіміоб оскаржував домініканський уряд в тому, що дає поміч венесуельським військовикам, прихильникам диктатора Хіменеза, які вже мають до диспозиції літаки, зброю та інший воєнний матеріял, щоб почати повстання проти демократичного уряду в Каракасі. Представник Венесуелі вимагає негайної акції Організації Американських Держав, щоб не допустити до інвазії до Венеселі. — На Кубі — 30-го листопада прийшло до збройної боротьби між військом прем'єра Кастро і повстанцями, в якій згинув визначний Кастрів помічник майор Мануель Фахардо, і три міліціонери були поранені в сутичці, що відбулася в Ескамбрійських горах. Згідно з урядовим комунікатом майор Фахардо згинув тоді, коли провадив військовий відділ, який мав зловити 5-ох юнаків, що старалися дістатись до повстанців в горах. Того самого 30-го листопада неспокійно було і в кубинській столиці Гавані, де вибухли 10 бомб, які спричинили поважні шкоди, перетинаючи електричні проводи, що позбавило електричного світла кілька міських районів, в тому і середмістя Гавани. 8 бомб підкладено вночі і дві вдень. Не повідомляють про те, чи були жертви в людях під час експльозій бомб. Військо і міліція патролювали цілу ніч по неосвічених вулицях Гавани. Закрито численні крамниці й бюра, бо не було світла. Юнаки захопили авта і втікали в гори провінції Ляс Вілляс, маючи з собою численну зброю. Військовий відділ майора Фахарда натрапив на двох юнаків, і вояки хотіли їх затримати, але повстанці відповіли пострілами, і в цій сутичці згинув майор Фахардо та поранені були міліціонери. Урядовий комунікат нічого не говорить про те, чи вдалося затримати юнаків. Майор Фахардо був лікарем прем'єра Кастра, коли він довший час нездужав. — Аргентинський уряд през. Артура Фрондізі повідомив 30-го листопада, що вдалося зліквідувати спробу повстання прихильників колишнього аргентинського диктатора Хуана Д. Перона, які почали револьту в двох провінціях Санта Фе і Сальта. Повстання почалось в чотирьох містах: Розаріо і Пуерто Борджі в провінції Санта Фе, і в містах Тартагаль та Веспучіо в провінції Сальта. Під час боротьби в Розаріо, що є 400 миль на північний захід від Буенос Айресу, згинув ворохобник полковник - емерит, і три вояки з 11-го полку піхоти, які виступили проти ворохобників. Повстанці захопили були касарні в Розаріо, але урядові війська вранці здобули касарні і при тому зловили більше як 30 бунтівників. Але не вдалося зловити провідника повстанців, колишнього генерала Мігуеля Анджеля Інігвела, якому вдалося втекти. В Тартагалі ворохобники захопили були станицю поліції і військову школу, але урядові війська легко перемогли повстанців. Наказ до повстання мав видати Перон, який є на вигнанні в Еспанії.

ВОЄННИЙ СТАН В КАРАКАСІ

Венесуельські військові з'єднання охороняють з допомогою танків під'їзд до резиденції президента Бетанкура в столиці Венесуелі Каракасі.

Сенатор Гор пропонує податкову реформу, щоб припинити відплив золота

Вашингтон. — Фінансовий дорадник нововибраного президента Джана Ф. Кеннеді сенатор-демократ із Теннесі Альберт Гор предложив Кеннеді плян реформи податкової системи, щоб припинити відхід долярів до закордонних країн, які за ті доляри купують золото у ЗДА. Сенатор Гор є приятелем президента-електа Кеннеді, вони разом працювали в Палаті Репрезентантів і разом стали сенаторами в 1953 році. Сен. Гор твердить: „ Треба припинити відплив американських капіталів за кордон. Найкраще це можна осягнути тим способом, що зреформується теперішню систему, яка сприяє відпливові долярів за кордон. Сен. Гор пропонує цілий ряд проєктів, щоб скасувати різні податкові привілеї і полегші. Збільшена економічна активність дасть більші прибутки державній скарбниці. На думку Гора найважливіше рішення нового президента, — це вибір нового секретаря скарбу, бо економічна і фінансова сила країни і її престиж за кордоном залежить в першій мірі від її поступової і динамічної економічної і монетарної політики.

Сенатор Вайлі за енергічніше поборювання комуністичної пропаганди

Вашингтон. — Член Сенатської Комісії Закордонних Справ сенатор-республіканець із Висконсону Алексаңдер Вайлі заявив, що він в найближчому Конгресі буде старатися збільшити американські зусилля для поборювання комуністичної пропаганди у вільному світі. Він сказав, що внесе законопроєкт про організацію громадянського комітету, який займався б тим, як найкраще поширювати правду за кордоном ЗДА. Сенатор Вайлі сказав: „Якщо ми хочемо виграти боротьбу за людські уми, то мусимо більше робити, щоб спростовувати брехні комуністичної пропаганди, і щоб виявити правдивий образ того, як найкраще зберегти волю для людства". Сенатор Вайлі пропонує збільшити радіові і телевізійні передачі, збільшити число книжок, журналів і часописів, які висилається за кордон, та збільшити число осіб, що дорогою культурної виміни прибувають до ЗДА. Він проєктує випродукувати фільм „Образ Америки", який можна б висвітлювати за кордоном.

Губернатор Рокефеллер старатиметься про перевибір в 1962-му році

Олбані, Н. Й. — Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер заявив на пресовій конференції, що він у 1962-му році старатиметься про перевибір на теперішнє становище, яке він здобув у 1958-му році. Але Рокефеллер заперечив, що цей крок буде зроблений тому, що він у 1964-му році буде старатися про те, щоб його найменували республіканці на свого президентського кандидата. Та заява Рокефелера свідчить про те, що він не покинув ще думки стати президентом ЗДА. Він сказав таке: „Я гадаю, що Ніксон є однією з вітальних сил в Республіканській партії, але одночасно я щиро заявляю, що в міжвиборчому періоді 1960 - 1964 та партія, яка програла вибори, не має дійсного свого провідника". Звичайно вважають за голову партії, що програла вибори, того кандидата, який не мав успіху у президентських виборах. На думку Рокефеллера „єдиним дійсним провідником республіканців повинен бути голова Крайового Республіканського Комітету". В політичних колах міркують, що Рокефеллер вже тепер повідомив про свою кандидатуру на пост губернатора в 1962-му році тому, щоб його партійні противники знали про це, і щоб не виступали проти нього на терені стейтової леґіслятури, бо це означало б, що вони поборюють майбутнього кандидата своєї партії.

„ВІЙСЬКОВИЙ ОГЛЯД" ДОБАЧАЄ В УПА ПЕРЕДВІСНИКА НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

ОФІЦІЙНА ПУБЛІКАЦІЯ КОМАНДУВАННЯ І ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ ПРИДІЛЮЄ УВАГУ УКРАЇНСЬКІЙ ПОВСТАНСЬКІЙ АРМІЇ ТА ЇЇ БОРОТЬБІ

Форт Лівенворт, Кензас. — „Українська Повстанська Армія продовжує кампанію активної пропаганди і актів саботажу проти совєтів. На випадок майбутньої війни, ця збройна сила могла б відкрити шлях до української незалежности". Під таким власним, редакційним моттом, „Військовий Огляд" (Military Review), що є офіціяльним органом Армії З'єдинених Держав та Колеґії Командування і Генерального Штабу цієї армії, надрукував у своєму останньому (листопадовому) виданні довшу статтю Енріка Мартінеза Кодо, редактора „Інформаційного Підручника", офіціяльного органу Розвідчої Служби Арґентинської Армії, про „Повстанську війну в Україні", подавши в ній досить детальні та вірні інформації про причини і цілі створення Української Повстанської Армії, її організацію та її боротьбу проти німецьких і московських наїзників під час і після другої світової війни. Стаття ілюстрована трьома мапами-діяграмами: про розташування загонів УПА на українській території, про організаційну схему УПА та про організаційну схему одного відділу. У вступній редакційній заввазі, крім наведеного вгорі мотта, подано: „Колишні українці повстанці, що тепер живуть в Арґентині, подали інформації, на підставі яких Мартінез Кодо написав свою статтю. Характер повстанської війни та необхідність захоронити джерела, зв'язані з цим націоналістичним рухом за волю і незалежність, накладають обмеження на звичайну у „Військовому Огляді" документацію. Хоча українська боротьба за незалежність в нашому сторіччі досі не дала успіху, важливо визнати, що елементи описаного Мартінезом Кодо руху можуть одного дня стати активною силою в будь-якому світовому конфлікті". Нам відомо, що статтю, про яку мова, перед її появою у „Військовому Огляді" рецензував, на прохання видавців п. Зенон Стефанів. Стаття у кожному відношенні замітна і заслуговує на увагу. „Свобода" передасть її в цілості, як тільки одержить на це дозвіл.

ЗДА не підпишуть з СССР атомового договору без ґарантій

Об'єднані Нації. — На політичній Комісії Об'єднаних Націй відновлено наради над справою міжнародного роззброєння, при чому гостру протисовєтську промову виголосив в минулий вівторок представник ЗДА, Джеймс Водсворт. Він заявив м. ін., що ЗДА не підпишуть ніякого такого порозуміння з Совєтами щодо припинення назавжди атомових дослідів, яке не давало б стовідсоткових ґарантій, що Совєти не зможуть зламати чи обійти те порозуміння і крадькома переводити власні досліди, щоб випередити Америку в удосконалюванні атомової зброї. Водсворт відповів на закиди Зоріна, буцім-то ЗДА і Англія у затяжних переговорах про припинення атомових дослідів в Женеві ставили свідомо щораз нові перешкоди до порозуміння. Ті женевські переговори застрягли тепер на мертвій точці, бо Совєти чекають, яке становище займе нова демократична адміністрація в Америці. На Політичній Комісії ОН змаліли шанси резолюції, приготовлюваної 12-ма невтральними країнами, які старалися знайти компромісову формулу між західнім та совєтським становищами в справі міжнародного роззброєння. Таким чином справа міжнародного роззброєння знаходиться знову у ще глибшому і темнішому сліпому куті, як була раніше.

Західня Німеччина підтримує атомовий плян ген. Норстеда — Франція мовчить

Париж. — Західньо-німецький амбасадор у Франції Герберт Бляникенгорн заявив у своїй промові на прийнятті у Товаристві французької дипломатичної преси, що Західня Німеччина підтримує плян головного команданта збройних сил НАТО ген. Лоріса Норстеда, щоб ті збройні сили вивінувати наймодернішою зброєю та водночас встановити колективну контролю над ужиттям цієї зброї. Одиак Герберт Бляникенгорн признав, що покищо цей плян Норстеда, щоб перетворити НАТО в „четверту атомову потугу", не є ще офіційно пляном Америки, від якої головно залежить його здійснення чи відкинення. За коментарями преси, з цієї самої причини Франція покищо не зайняла становища до того пляну ген. Норстеда. Бляникенгорн відмовився відповісти на запит, як Німеччина ставиться до рішення през. де Голя створити самостійну французьку атомову зброю, бо — мовляв — це внутрішньо-французька справа. Але відомо, що коли б ЗДА й Англія підтримали плян Норстеда, то було б нісенітницею, щоб Франція видаткувала більйони на атомову зброю, якщо вона могла б і так дістати її через НАТО — даром.

У Москві відкрито таємну друкарню молитовників

Москва. — „Літературная Жізнь" виявляє, що совєтські власті розкрили підпільне видавництво релігійних книжок „Аллелуя" та арештували його учасників. Головою тісї то підпільно-видавничої релігійної організації був 24-річний Серґей Казєєв, з професії електро-технік. Молитовники й інші книжки релігійного змісту були друковані здебільша в державній друкарні в Москві, а технічні засоби постачали спільники того видавництва, робітники з різних московських друкарень. „Літературная Жізнь" обурюється як-то молоді люди, виховані в атеїстичному дусі, могли дати спокусити себе виглядами на поважні зарібки з підпільного друкування релігійної „отрути". В Совєтах друк релігійних книжок є строго обмежений і книжки розподілювані в дуже малій скількості по церковних громадах. Видавництво „Аллелуя" розкрито тоді, коли в одному селі недалеко Москви почали випитувати Казєєва, звідкіля то він узяв стільки гарних молитовників; він злякався, втік до лісу та покинув мішок, у якому знайдено кількадесять молитовників, що їх сконфіскувала поліція. Казєєв втік на Кавказ, але вкедовзі вернувся до Москви, де його арештували. Справа надзвичайно характеристична для дикунських підсовєтських відносин, де молитовники є забороненим крамом і де люди платять за них високі ціни на чорному ринку.

● **Над мостом** над рікою Аллеґені коло Питсбурґу, Па., пожежники побачили людину, яка спокійно спала на горизонтальній драбині, несвідома того, що найменший її рух міг спричинити її смерть у воді внизу. Два пожежники вилізли вгору, закинули на сплячого шнури та зняли його вниз. Був це 32-річний Вірджіл Бирс із Аллісон Парку, який пробудився аж тоді, коли був поза небезпекою.

МОСКВА НАМАГАЄТЬСЯ ВСТАНОВИТИ ЗНОВУ ДРУЖНІ ВЗАЄМИНИ З ЮГОСЛАВІЄЮ

Будапешт. — Совєти і східньоевропейські комуністи почали виявляти востаннє дружні жести супроти Юґославії, що їх в політичних колах пов'язують із здогадними розбіжностями між Москвою і Пейпінгом, які то розбіжності мали поглибитися під час останньої довготривалої конференції комуністичних провідників у Москві. Одним із виявів таких дружніх жестів супроти Юґославії була несподівана поява Вячеслава Молотова на прийнятті, влаштованому в суботу 26 листопада юґославським міністром закордонних справ Коцою Поповічом у Відні. Молотов, який був відсунений Хрущовим від совєтського державного і партійного проводу під закидом приналежности до антипартійної групи Маленкова і востаннє реґабілітований і призначений на становище совєтського делегата Міжнародної Аґенції для справ атомової енергії у Відні, явився на юґославське прийняття разом із своєю дружиною і з іншими східньо-европейськими комуністичними дипломатами. Його участь в цьому прийнятті вважають характеристичною для совєтських дружніх жестів у відношенні до Юґославії ще й з того погляду, що Молотов мав бути одним з ініціяторів започаткованого Сталіним роздору між Москвою і Тітом і рішучим противником будь-якого злагіднення взаємин між Совєтами і Юґославією. З другого боку, поява Молотова на юґославському прийнятті знаменна ще й тим, що Юґославія була останнім часом ціллю атак збоку комуністичного Китаю і обвинувачень в ревізіонізмі, який згідно з поглядом китайських комуністів, є головною небезпекою для комуністичної ідеології. Участь Молотова й інших сателітних дипломатів у прийнятті, влаштованому Поповічем у Відні, не була єдиним виявом совєтських дружніх і сердечних „залицянь" до Юґославії і Тіта. В понеділок дня 28 листопада подібне прийняття для відзначення роковин юґославської комуністичної революції відбулося у Будапешті, влаштоване тамошньою юґославською амбасадою. У прийнятті взяли участь совєтські дипломати і генерали, члени мадярського уряду під проводом міністра закордонних справ, і всі амбасадори комуністичних країн Східньої Европи. Особливу дружність у відношенні до юґославів виявили на цьому прийнятті совєтські дипломати, які пробували навіть цілуватися із юґославським амбасадором. Знаменним для комуністичних намагань встановити дружні взаємини із Юґославією вважають теж факт появи в офіційному органі мадярської комуністичної партії статті, присвяченої роковинам юґославської комуністичної революції із прославлинням Юґославії й Тіта за їхню участь в боротьбі проти німецьких нацистів й італійських фашистів під час другої світової війни. Протилежно до теплого ставлення супроти Юґославії мадярські комуністи виявили цілком холодне ставлення до альбанської делеґації, яка вертаючись з Москви, затрималася була в Будапешті. Для альбанських комуністів, які в Москві мали підтримувати Пейпінг в його суперечці з Хрущовим, влаштовано в Будапешті тільки формальне прийняття, після якого вони зараз же від'їхали до Тіта без особливої уваги збоку офіційної комуністичної преси.

У Ляосі відновлюється громадянська війна

Вієнціян. — У малій південно - азійській державі Ляос, що була одною з трьох складових частин колишнього французького Індокитаю, далі діють три сили, одна одній ворожі, а кожна з них володіюча власною збройною силою. Уряд Суванни Фуми ніби хоче створити „Фронт національної єдности", але покищо домовився тільки з комуністичним рухом Патет Ляо, щоб комуністи вступили до коаліційного уряду. Суванна Фума твердить, що комуністи погодились на співпрацю з прозахідними ляоськими націоналістами, які створили власний центр в м. Саваннакет під проводом колишнього головного команданта ляоської армії, генерала Носована. Уряд вислав вірні собі військові частини проти другої столиці краю, Люанґа Прабанґ, що є резиденцією короля, де ґарнізон заявився за генералом Носованом. Водночас війська генерала Носована заатакували місцевість на 100 миль від Вієнціяну, де перебували вірні урядові частини. Король відмовився скликати конференцію „круглого стола", ствердивши, що нема підстав до загального замирення. ЗДА оплачує всю вієнціянську армію, включно з опозиційним до уряду військом ген. Носована, що дуже не подобається прем'єрові Фумі. ЗДА і всі інші західні держави схиляються до тези ген. Носована, що найкраще було б, якби рішучою воєнною акцією зліквідувати комуністичних партизанів.

В АМЕРИЦІ

● **Пані Айзенгавер** дістала від відомої добродійної інституції КАРЕ (Кооперейтів фор Америкен Реміттенс ту Еверівер) ляльку з грецьким народним строєм і льняний обрус та серветки за те, що вона склала свою пожертву на КАРЕ. Ці предмети зробили і вишивали грецькі дівчата з Греції.

● **Журналісти** цікавляться нововибраним президентом Джаном Ф. Кеннеді і ствердили, як це робить і колишній президент Труман, грає в ґольфа, як президент Айзенгавер, любить їздити човном як президент Ф. Д. Рузвелт. Але Кеннеді має одне заінтересування, якого не мали інші президенти, він з приємністю приглядається грі у футбол. Кеннеді так швидко йшов до шпиталю, щоб відвідати там свою жінку і сина, що журналісти задихалися, йдучи з ним.

● **Управа Американського Лікарського Товариства** вимагає, щоб всі стейти ухвалили гострі закони проти тих водіїв авт, які їздять автами в п'яному стані. Лікарі рекомендують, щоб стверджувати алькоголь в організмі автоводіїв за допомогою хемічних тестів крови.

● **Пані Кеннеді** замовила собі коштовну інавґураційну сукню, яку сама собі заплянувала, але тепер, після народження сина, вона не знає, чи лікар дозволить їй бути на інавґураційному балі 20-го січня, бо її лікар д-р Джан В. Волш рекомендує першій леді країни кілька місяців відпочивати.

● **Федеральний Податковий Уряд** почне в грудні кампанію проти продажу незаконних горілок, який часто буває перед Різдвом. Ці напої продукують без контролі уряду здоров'я, і вони є дуже шкідливі для здоров'я, а деколи спричиняють смерть тих, що їх п'ють. Найбільше цих незаконних горілок продукується на півдні ЗДА, звідки їх перевозять і до північних стейтів. Оці „самогонки" є дешевші від законних спиртових напоїв, але дуже шкодять здоров'ю.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Для відзначення 30-их роковин процесу Спілки Визволення України** буде влаштована заходом Товариства Прихильників Української Народної Республіки у Ню Йорку доповідь кол. члена СВУ і підсудного в її процесі інж. К. Туркала про діяльність СВУ у 20-30 роках. Доповідь відбудеться в неділю дня 18 грудня о год. 6.30 вечора в залі Українського Народного Дому в Ню Йорку.

● **У списку нової Управи НТШ,** обраної на Загальних Зборах в минулу неділю у Ню Йорку, пропущено помилково Зенона Стефанова з Нюарку, дійсного члена НТШ. Номінаційна Комісія пропонувала його на секретаря НТШ, але він зрікся і його обрано, як члена Управи, з тим, що вона вибере секретаря з-поміж своїх членів.

● **Доповідь ред. Богдана Кравцева про „Картографію України мазепинської і помазепинської доби"** відбудеться в рамцях Наукового засідання Історичної секції УВАН в неділю, дня 4-го грудня, о год. 6-ій вечора в залі Українського Інституту Америки при 79-ій Іст Стріт у Ню Йорку. Доповідь буде ілюстрована оригінальними картами України кінця 17-го і початку 18-го сторіччя.

● **Українське Академічне Товариство „Зарево" в Ню Йорку** влаштовує в неділю дня 4-го грудня ц. р. о год. 4-ій по пол. в Українському Народному Домі черговий Ідеологічний Вечір „Зарева" з доповідями Михайла Гереня і Володимира Бакума на тему „Вячеслав Липинський Ідеолог українського консерватизму" — дві протилежні оцінки його впливу на українську політичну думку.

У СВІТІ

● **У Туреччині** заповіджено привернення демократичної конституції з двопалатним парляментом при чому нижча палата нараховуватиме 262 члени, а вища — 23, що ними будуть, мабуть, члени теперішньої військової хунти, званої офіційно Комітетом національної єдности. Ухвалювання законів парляментом буде відбуватись більш-менше за порядком, існуючим в американському Конґресі.

● **Генеральний секретар Об'єднаних Націй** дістав докладне звідомлення про те, хто і як з військовиків та цивільного персоналу місії Об'єднаних Націй в Конґо потерпів від конґолійських вояків, які мстилися за смерть шістьох своїх земляків у збройній сутичці з військом ОН під будинком ґанської амбасади. Найменше 12 військовиків і цивільних на службі ОН було важко побитих, із них один перебуває ще в шпиталі. Між побитими і пограбованими були особи національностей швайцарської, шведської, канадійської, еспанської, італійської, американської, ґанської і індійської.

● **Комуно - китайська** державна верхівка, за підписами „президента" Лію Шао-чі, прем'єра Чу Ен-лая і партійного шефа Мао Тсе-тунґа прислала депешу альбанським комуністичним головачам з нагоди 16-х роковин їхнього приходу до влади, з висловленням їм великого признання за їх „відважну боротьбу проти зрадницьких ревізіоністів". Треба під цим розуміти похвалу китайських комуністів альбанським „товаришам" за їх кампанію проти сусідньої Юґославії „ревізіоніста" Тіта.

● **Кипр** дістане від Греції і Туреччини частину зброї, що її ті держави дістали від Америки. Кипр матиме військо силою 2,000 старшин і мужви і набір новобранців почнеться в найближчому місяці Все ж, опозиція до теперішнього уряду архиєпископа Макаріюса є проти втримування такої „армії" визнавши видаток на неї $2,800,000 на рік 1961 за зайво витрачені гроші.

● **Головний командант збройних сил НАТО,** генерал Лоріс Норстед, виголосив у Римі доповідь на терені т. зв. Італійського центру студій над міжнародним порозумінням, і казав там про конечність перетворення названого західнього бльоку НАТО в „четверту атомову потугу". На тій доповіді були всі члени італійського генерального штабу, закордонні дипломати й члени італійського уряду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sun's, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„Четверта атомова потуга"

Проект генерала Лоріса Норстеда, головного команданта збройних сил Організації Північно - Атлантійського пакту (НАТО), куди належать 15 західніх держав, щоб сворити з НАТО „четверту атомову потугу", тісно пов'язаний з основними стратегічними і політичними проблемами того могутнього західнього військово - політичного бльоку. Створено цей союз у 1949 році у відповідь на зламання Совєтами договорів в Ялті і Потсдамі та перетворення ряду середньо - европейських держав у московських сателітів. В основі стратегічного плянування лягла теорія, що „щитом" того західнього фронту проти совєтської збройної агресії мають бути змоторизовані піхотні дивізії, а „мечем", що вдарить агресора у протинаступі, буде атомова зброя в руках З'єдинених Держав. Але від 1949-го року багато дечого змінилося. Передусім Совєти стали атомовою потугою, яка нахвалюється, що має далекосяжні ракети, що можуть поцілити кожне місце на земному глобі й знищити людство. Далі, всі спроби дійти до будь-якого порозуміння та припинити перегони у зброєнні не вдалися і, хоч усі запевняють, що не хочуть нової світової війни, в якій не буде переможених ні переможців, проте така війна висить щораз грізнішою примарою над світом.

З того виринає конечність підтягнути стан озброєння всіх членів НАТО до сучасного модерного рівня. Тим часом, на 15 членів НАТО тільки ЗДА і Англія розпоряджають атомовою зброєю і керованими ракетами. Нав'язуючи до того факту і до щораз гострішого конфлікту між СССР і ЗДА, Франція під проводом амбітного президента де Голя висловила острах, що ЗДА можуть втягнути всіх інших членів НАТО в атомову війну, в якій ті члени будуть без атомової зброї, або можуть внаслідку різних причин відкликати свої війська з европейського континенту, що тоді опиниться безборонним супроти суходільної й атомової переваги Совєтів. Тому Франція рішила мерщій здвигати величезним коштом власну атомову потугу. Але тут виринув острах, що те рішення Франції потягне за собою „ланцюгову реакцію" й інших членів НАТО, в першу чергу Західньої Німеччини, які й собі захочуть мати власну й від нікого незалежну атомову зброю. В Об'єднаних Націях під час теперішньої сесії висловлено одверто думку, що коли не прийде в найкоротшому часі до міжнародної конвенції про заборону штучних атомових вибухів і продукції атомової зброї, то впродовж найближчих п'ятьох - восьмох років міжнародний „атомовий клюб" збільшиться на найменше десять нових членів — і тоді ще збільшиться небезпека вибуху атомової війни, бо не буде міжнародної контролі над власниками атомової зброї.

Проект генерала Норстеда саме й розв'язує ці проблеми. Він пропонує створення „складу" атомової зброї при НАТО, який підлягав би безпосередньо головному командуванню НАТО, але вжиття атомової зброї залежало б від усіх членів тієї організації. Правда, противники того проекту висловлюють сумнів, чи в практиці можливе буде стосування права „вета" будь-котрим членом НАТО, коли Совєти розпічнуть агресію і не буде часу на наради. Пацифістичні критики цього проекту намагаються обезцінити його завагою, що людство не зискає на тому, коли замість одного американського пальця на атомовому „язичку" буде на Заході 15 таких пальців. Генерал Норстед і генеральний секретар НАТО Поль Генрі Спаак, який обговорював цей проект у Вашингтоні і палко його підтримав на останній парляментарній конференції НАТО в Парижі, признають, що цей проект вимагає ще узгіднення в цілому ряді подробиць. Але вони рішені його підтримувати на конференції 15-ох міністрів закордонних справ, яка почнеться 16-го грудня ц. р. у Парижі.

Все залежить від ставлення до цієї справи нового президента ЗДА і його демократичної адміністрації. Тому й наради над припиненням атомових дослідів у Женеві і наради над справою роззброєння в Політичній Комісії ОН в Ню Йорку застрягли на мертвій точці, чекаючи на з'ясування позиції новообраного президента Кеннеді. Усі познаки вказують на те, що він буде за скріплення фронту НАТО і тому й підтримає проект генерала Норстеда на терені НАТО та на терені Конґресу. Найкращим свідоцтвом для того проекту є — лють Москви.

Легковажена небезпека

Не зважаючи на споводне зменшення кількости членів комуністичної партії ЗДА і навіть на деяку редукцію комуністичних пресових органів, про якесь послаблення комуністичної інфільтрації в цій країні не приходиться говорити, так само, як і немає жадного зменшення комуністичної шпигунської активности на американському терені, доказом чого можуть бути останні афери з комуністичними шпигунами у ЗДА Мелехом та Гіршом і д-р Собленом. Американські комуністи не покладають рук і наполегливо пролазять в усі сектори громадського життя, зокрема в шкільництво — в коледжі й університети, закидаючи сіті своєї підривної діяльности особливо ж на молодь.

Уся ця пожвавлена й інтенсивна комуністична діяльність відбувається конспіративно і непомітно і тому загал громадянства не завжди приділяє виявам цієї активности й інфільтрації належну увагу. Такі тривожно загрозливі події, як бурхливі демонстрації збаламучених і використовуваних комуністами американських студентів проти ведених Конґресовою комісією для справ протиамериканської діяльности переслухань у Сан Франціско чи й бурхливі протести „ліберальних" студентів Гарвардського університету проти висвітлювання фільму про справжній перебіг і тло демонстрацій у Сан Франціско, проходять без відповідної уваги збоку громадянських і пресових чинників, які реаґують на них здебільша повною байдужністю і легковаженням. До такого байдужого і легковажного ставлення і в дальшому до применшування внутрішньої комуністичної загрози у ЗДА причиняється у великій мірі, як це ствердив відомий американський публіцист Дейвід Лоренс у своїй, опублікованій у „Ню Йорк Гералд Трібюн" за 30-го листопада ц. р., статті — страх перед „меккартизмом", значить перед тим, щоб не попасти в ряди прихильників крайніх метод боротьби з комунізмом, стосованих покійним сенатором МекКарті, що їх комуністична пропаґанда визначала як „ловитву відьом", застосовуючи тепер термін „меккартизму" до всіх — навіть урядових і конґресових — спроб боротьби з комуністичною загрозою у ЗДА. Страх перед можливістю бути натаврованим у „меккартизмі" зупиняє американців перед рішучими діями у відношенні до внутрішнього комунізму, на чому, ясна річ, користають комуністи, здобуваючи у висліді змогу безконтрольно і безкарно поширювати свою підривну інфільтрацію та вести свою шпигунську роботу.

До чого доводять така вимушена самими ж комуністами толеранція і легковаження комуністичної інфільтрації, показують виразно і переконливо події останнього часу в середньо - американських республіках, де комуністи, використовуючи націоналістичні настрої й суспільно - економічні труднощі, зуміли підбурити до антиурядових виступів незорієнтовані маси робітництва й інтеліґенції, здебільша студентську молодь. З можливістю таких інспірованих й організованих комуністами виступів треба рахуватися сьогодні в усіх країнах Заходу, комуністичні партії яких, користаючи з байдужости і легковаження громадських чинників, готуються здійснювати встановлені міжнародним комунізмом цілі світової революції.

СКЛАДНА ПРОБЛЕМА БЕЗРОБІТТЯ

Безробіття у кожній країні є важкою проблемою — чи воно існує, як хронічне явище, у перенаселеній Італії, чи в неупромисловленій і відсталій щодо аґрарних реформ Південній Америці. Але в З'єдинених Державах воно ще тим складніше, бо існують тут такі форми безробіття, які не є відомі ніде інде. На куріозність американського безробіття звертає, наприклад, увагу передова стаття в „Сатардей Івнінґ Пост" з 19-го листопада ц. р., запитуючи у заголовку: „Чи ви безробітний, чи просто не працюєте?" Запит, на перший погляд безсенсовний. Але фаховий автор вияснює: американська офіційна статистика не робить ніяких різниць між тим, який покинув працю, розсердившись на працедавця, що відмовив йому підвишки, і тим, що дістав короткотермінове звільнення з уваги на річну інвентуру у підприємстві, і тим учнем, що шукає тимчасової праці під час шкільних ферій, і малолітньою дівчиною, яка хоче заробити собі трохи грошей, як „пістунка для дітей" по дві-три години денно.

Буває, наприклад, що батько родини, кваліфікований робітник із високим заробітком, поважно захворів і тоді дружина та троє дітей — всі рішили шукати праці та зголосились до свого уряду праці. В тому випадку статистика виявила відразу не одного, а п'ятеро безробітних. Є теж в Америці нотарійно відоме явище, що частина працюючих „хочуть відпочити" і покидають працю, подаючись до уряду для безробітних на належне безробітним відшкодування, знаючи, що за кілька тижнів вони легко знайдуть іншу працю. Є категорія непосидющих, які просто не всилі довго втриматись при будь-якому варстаті праці і вічно змінюють її, раз-у-раз записуючись до уряду праці, як безробітні. Є щорічна дуже поважна квота сезонових безробітних — у хліборобстві, в будівельному промислі, в промислі готових одягів, у промислі стандартних подарунків. Спеціяльністю американського ринку праці й стану безробіття є висока коньюнктура у фабриках, що працюють „для Різдва". Коли магазини в тих фабриках є повні і замовлення на Різдво покриті — частина робітників обов'язково дістає звільнення і воно триває, звичайно, від кінця листопаду до початку січня. Рівновартною позицією в статистиці безробітних є щорічні абсольвенти високих шкіл, які негайно зголошуються до урядів праці, хоч здебільша не дуже кваплятьcя зараз же ставати за варстат праці, як також страйкуючі, які мали працю і залишили її згідно з політикою своїх професійних спілок...

Очевидно, що в кожній порі року найбільше число становлять ті, які „направду" є безробітними, всупереч своїй волі, та які хочуть працювати і не всилі знайти праці. Але американське Статистичне бюро праці не всилі подати докладного числа саме тих „правдивих" безробітних, які відчувають все горе безробіття, що триває довше, як пів року. Цього горя не знають, або відчувають його слабо й нешкідливо для родинного бюджету, згадані вгорі різні категорії радше „непрацюючих", як „безробітних", які користають з піврічних допомог від Соціяльної забезпеки чи від своєї робітничої спілки, — бо хоч та запомога менша від тижневого зарібку не-працюючого, проте ту різницю компенсує факт, що запомога дістається людині, яка вісім годин праці у фабриці чи установі заощаджує для себе — для відпочинку чи хатніх обов'язків.

З уваги на такий пливкий стан безробітних в Америці, прийнято тут економічну засаду, що плюс-мінус три мільйони безробітних при 190 мільйонах населення — це стан „нормальний" і ні трохи не загрозливий для загального добробуту народу та його річного національного прибутку. У жовтні ц. р. було в ЗДА 67.490,000 працюючих і 3.388,000 безробітних за офіційною реєстрацією. Це були б дуже позитивні цифри, як би не те, що число затруднених зменшилось у порівнянні з вереснем, хоч повинно було — за щорічною практикою — збільшитися, та що безробіття на кругло 200,000 збільшилось, хоч саме з уваги на згаданий передріздвяний продукційний період повинно було зменшитись. Маючи на увазі теплі тижні цьогорічної пізньої осени і недалеку зиму, яка автоматично перериває працю в хліборобстві та в будівництві, передбачується значний зріст безробіття в зимових місяцях, не виключаючи й цифри 5-ох мільйонів.

Нова адміністрація Дж. Ф. Кеннеді безумовно кластиме більший натиск на соціяльне законодавство, як попередня республіканська, не тільки з уваги на засадничу політично - економічну філософію Демократичної партії, але й конкретні обіцянки Кеннеді. Наприклад, заповіджене підвищення мінімуму заробітньої платні, яке має вигляди перейти в Конґресі, автоматично вплине на підвищення внесків до Фонду Соціяльної забезпеки, а тим самим збільшить в деяких категоріях допомогу безробітним. Знаємо з практики останньої рецесії, що демократи були поквапніші до протидіяння їй ін'єкціями державного капіталу в економіку країни, аніж республіканці, і затверджували всі такі урядові проекти та не таврували уряду за те, що внаслідку тієї рецесії дефіцит за бюджетовий рік 1958/59 був $12.540,700,139, порівняльно з дефіцитом $1,819,454,941 з попереднього року та з бюджетовою надвишкою — $1,595,571,550 з 1956/57 рр.

Висновок такий, що при нинішньому соціяльному законодавстві ЗДА і їх нинішніх виглядах економічного розвитку, хоч існують різні познаки на економічну знишку в 1961 році, не слід покищо лякатися такого безробіття, яке, залишаючи на боці поодинокі персональні трагедії, далось би дійсно дошкульно відчути в економіці та в загальному житті Америки.

ШЕХЕРЕЗАДА

Я п'ю прив'ялу тишу саду,
Як стигне пізній холодок,
І слухаю Шехерезаду,
Що знає тисячу казок.

До мене простягла долоні:
„Я жду давно тебе — прийди!"
А на блакитній оболоні
Зриває срібний молодик.

За садом царина і поле.
Гей, скільки йде туди стежок!
Не переслухаю ніколи
Шехерезадиних казок!

МИХ. ДРАП-ХМАРА

А. Гудовський

СХИЛІМО ГОЛОВУ

У 1930-му році закінчився в Харкові процес Спілки Визволення України. Минуло 30 років, а ми й досі не маємо узгідненого погляду на СУВ і судовий процес. У зв'язку з датою 30-річчя появилося в пресі кілька статтей, які порізному окреслюють як процес, так і образ СВУ. Був той процес чимсь на лад процесу Промпартії, але на іншій, звичайно, ідейній підставі? Чи це большевицький режим розправлявся зі справжньою підпільною організацією, яка готувала повстання і терористичні акти з метою повалення режиму? Питання це дуже делікатне. Воно також і важливе, бо йдеться про визначення: є це большевицька розправа чи охоронна акція режиму. Ми, сучасники, повинні з'ясувати це питання, але не так, як це робиться тепер. Зовсім не на місці, що політична група, яка обрала СВУ за свого патрона, виносить цю дискусію на публічний форум, висуваючи на перше місце питання ореолу геройства учасників і т. д. Події, що ми розуміємо під назвою СВУ, не можуть належати одній партії. Вони належать нації. Не повторюймо помилки, яку було зроблено з УПА, коли це загальнонаціональне явище використовувалося, як чинник у змаганнях поміж партіями.

У ЗДА існує Центральний Комітет ушанування пам'яти С. Петлюри, який має за завдання збірати та видавати твори, уточнювати біографічні дані і зберігати його ідейну спадщину. Ми повинні створити аналогічний Комітет для наукового вивчення СВУ та вшанування учасників процесу і всіх, що загину чи від пов'язаної з процесом большевицької акції. Такий комітет повинен зібрати джерельні матеріяли — спогади і свідчення, офіційні документи і приватні листи. Він повинен уряджувати зустрічі й обмін поглядами людей, які мали будь-яке відношення до процесу чи до Спілки, але на засадах наукового дослідження, а не партійно - групових суперечок.

Створення такого Комітету було б гідним відзначенням дати 30-ліття процесу СВУ. Нам видається, що створенням комітету повинна б зайнятися УВАН у ЗДА.

Треба вітати ініціятиву нюйоркського Т-ва Прихильників УНР, яке уладжує 18-го грудня в Укр. Народнім Домі академію для вшанування українських діячів, що були причасні до СВУ і судового процесу. На академії зробить доповідь інж. К. Туркало — колишній підсудний на тому процесі.

Для нас, що вважатимуть за свій національний обов'язок прийти на академію, є справою другорядною, якою організаційно була СВУ і в якій мірі судовий процес був інспірований. Для нас головним є факт, що в той час була українська провідна верства, були носії національних ідеалів і національного спротиву.

Ми не мали права і підстав сподіватися від них понадлюдської витривалости чи зухвалого виклику ворогові, бо це не були бойовики, що присвятили себе збройній боротьбі. Їхній героїзм був іншого характеру — у впертім і послідовним служінні національній справі, в ідейній безкомпромісовості і невгнутості в поставі до окупанта. І тому вони нам дорогі. Їхня праця й їхня жертва належать цілій нації, а місце їх — в Українському Пантеоні незалежно від того, хто з них мав міцніші нерви, а хто не витримав...

Олег Лисяк

ВИПРАВА НА ШИКАҐО

Коли людину із східнього побережжя Америки, зокрема, українську людину, запитати, що вона знає про Шикаґо, то, звичайно, така людина найперше скаже, що Шикаґо треба писати „Чікаґо", а потім додасть, що там був колись Аль Капоне, але вже його нема, що то є місто, яке є є тлом для телепередавань „Антачблє", що там ріжуть худобу, і що там був великий пожар, який знищив це місто кількадесять років тому, але воно вже відбувалося. Коли йдеться про українське Шикаґо , то звичайний пересічний „східняк" (себто, людина що живе на Сході Америки — ця назва не має вже нічого спільного із Збручем!) знає, що в Шикаґо є спортове товариство „Леви", що там засів Микола Денисюк із своїм „Овидом", що там є „Самопоміч" і що Шикаґо віддалене від світа на кільканадцять годин їзди автом. А що їхати кільканадцять годин автом є менша приємність — тому, мало хто із нас, „східняків", відвідує Шикаґо і чекаємо радше, щоби географічні „середняки", шикаґівці до нас приїхали.

А якраз треба було їхати автом до Шикаґа. Все це лише через те, що наш відомий актор, Ярослав Пінот - Рудакевич не отримав дозволу фамілійної влади на їзду літаком. Може, сам Пінот був би ще полетів, — але „влада" рішуче не погодилася. Так що не було ради і якщо заповіджена імпреза, виступ колишніх акторів „Веселого Львова", в якій брати мав участь наш Пінот, мала відбутися — не було ради, треба було сідати за кермівницю і везти филаделфійську двійку виступаючих до самого Шикаґа. Боффалівська частина полетіла літаком і прибула до Шикаґа за три години, легенько й без труду. Але що зробити з Пінотом, який навчився їздити в Галичині фірами за часів пересувних театрів і від того часу еволюціонував не далі як до авта?

Що можна розповідати про 15 годин їзди автом? Вистачить сказати про те, що ми переїхали цілий пенсилвенійський, потім огайський, а на кінці індіянський супер- автошляхи, перекраявши ці три стейти, заки доїхали до кордонів стейту Ілліной, себто до передмість Шикаґо. Атракцій було мало, про одну постарався лише поліцай на автошляху, але пустив без тикета, лише з осторогою. А потім вже зараз було Шикаґо.

Величезні, супер - модерні автошляхи, що перекраюють місто в кількох напрямках, славетний „Лейк Шор Драйв" над озером, хмародери, серед яких вирізняється подібний дещо до будинку Об'єднаних Націй дім асекураційного товариства „Пруденшел" (коли то УНСоюз матиме подібний будинок, і то в Ню Йорку?), незвичайно рухливий центр міста, шалений рух авт, хіба може й більший від того, що в Ню Йорку — ось те, що вітає новоприбулого до Шикаґо. Коли вам вдається вибратись в західню дільницю міста (недалеко від центру), ви вже знаєте, що за хвилину ви будете у відомому вам середовищі, в українській дільниці міста. Проїздимо поруч чудової будівлі церкви св. Миколая, безсумніву найкращої української церкви в Америці, яка є в Шикаґо атракцією навіть для туристів не-українців. Ще кілька вулиць, ще кілька світел на перехрестях, і ви вже на добре між своїми. Дім УНСоюзу, дім СУМА, книгарня Миколи Денисюка, українські газолінові стації, з яких одною володіє мій колишній товариш з бюра, автентичний маґістер (де він навчився тих механічних мудрощів?), наші пекарні ,наші аптики, наші крамниці — ми вже знову вдома, після кільканадцяти годин їзди через Америку.

Звичайно так буває, що коли прийдете до якогось міста, в якому маємо нашу колонію, ви попадаєте зміця у вир зустрічей із знайомими, підете до церкви і „під церкву", полагодите якусь одну чи другу справу — а потім вже є кінець. Ви виїздите з даного міста, і коли вас хтось запитає про ваші враження про місто, ви відповідаєте: „Або я знаю, яке воно? От, так як і всюди... Знайомих зустріли, поговорили, чарку випили... А місто? А хто його там бачив!?"

Тому, щоби уникнути такої „нормальної" процедури, користаю з того, що я не маю ніде виступати і лише сповняю ролю шофера половини ансамблю і завдяки зв'язкам з моїми молодими друзями з „Союзівки", маю добру нагоду оглянути місто. Мої приятелі і родина, актори і співаки, пилують на пробі свої тексти і арії, а я собі тимчасом оглядаю Шикаґо. Багато, очевидно, за короткий час бачити не можна, але вистачає для того, щоби ствердити, що це, мабуть, найчистіше місто Америки і що крім цього, це таки мабуть найбільш „американське" з усіх американських міст. А зрештою, воно зовсім нове: Єдиний будинок, що залишився з часів з-перед великої пожежі, це Водна Вежа недалеко центра міста. До речі, назву міста вимовляють там: Шикоґо, а не Шикаґо чи Чікаґо.

Вечером, коли відбувається вистава в залі Школи Шопена, переживаємо масу приємних зустрічей. Поміж тисячкою людей, що прибули привітати „східняків" з Боффала і Филаделфії, які мали нагадати їм про Львів — є щонайменше десять процент особистих знайомих з різних часів. Переживаємо ми, — і ці, що на сцені, і ці, що поза сценою, десятки сподіваних і несподіваних вітань і наймиліших вражень. Одне лише часом при тому є неприємне: чоловік бачить, як поволі його пам'ять затирається і щораз частіше відповідає на щирі слова: „А хіба ви мене не пізнаєте?" — лише трохи ніяковою усмішкою і непевним: „Алеж, певно що пізнаю!" — хоч, в душі гарячково намагаєтеся пригадати, хто це є той, що мене так щиро вітає? Звідки я його знаю? З війська, з „політики", з табору Діпі чи зі школи? Але соромитеся признатись і лише далі ніяково всміхаєтесь. Таки людина старіється і амнезія пам'яті поступає.

А потім ще останні прощання, ще якась спільна знимка, яку Бог дасть, витягнете по роках, і нагадаєте в родинному колі: „Пам'ятаєш, то було тоді, коли ти співала „Лист зі Львова" в Шикаґо, тоді коли то Пінот не хотів летіти літаком... Мій Боже, як вже то давно тому було... А нам здавалося передтим, що в Шикаґо це лише „Антачблє" і Аль Капоне. А тоді, в 1960-му це був один з найприємніших вечорів — тоді, в „нашому Шикаґо".

Повертаючись назад до Филаделфії, через темну ніч, наїжені тунелями і закрутами гори і доли, повні вантажників, через довгі милі відтинків направлюваних шляхів, через які Пінот летів як лискавка — зрозумів, чому його жінка не хоче пустити його на літак. Якщо він так їздить автом — то що ділось би з літаком, яким він летів би...?

„Український Народний Союз і „Свобода" це твердиня українців у вільному світі, які мають за собою 65-літню історію провідництва в політичних, соціяльних та культурних змаганнях нашої іміґрації в Америці.

Степан Женецький

УКРАЇНЦІ В ПОЛЬЩІ

(5)

Про те, у яких жахливих умовинах проживали і ще далі проживають, бо і після відлиги ситуація для них не багато покращала, наші люди на т. зв. „землях одзисканих", розказав на першому З'їзді українців у Польщі, що відбувся в червні 1956 року у Варшаві, сам тогочасний польський міністер Яросінський. Він признав у своїй промові на тому з'їзді, що українці в Польщі були трактовані як якась третьо- чи навіть четверторядна група громадян, з серйозними обов'язками перед державою у формі сплачування податків за управлювання опустілих теренів і т. п., але без ніяких прав.

За словами Яросінського, українців переселено тому, щоб могти успішніше боротися з УПА. Але форма переселенчої акції — говорив він — була така, що її „ніякою мірою не можна виправдати". Також „ніякою мірою — признав він далі — не можна виправдати кривди, заподіяної безборонному українському населенню під час переводження акції переселення". Серйозною занедбаністю того періоду була відсутність опіки над переселеними. Окремі ланки місцевої людової (комуністичної) влади в багатьох випадках взагалі не реагували на потреби переселених, у деяких випадках стосували дискримінацію. Занедбано було потребу культури і освіти українського населення".

Таке ділялося в час виселювання. Але відносини не покращали і по виселенні на нові місця. Ось що той сам про те: „Українці мусіли займати господарства вкрай спустошені, непридатні до вжитку; людям доводилося жити по чвораках, клунях, стайнях, бункрах. Зневажувано українську мову, традиції, культуру. Громадяни української національности не висувано по лінії професійної і громадської праці, звільняли їх безпідставно з роботи, не вибирано їх до органів місцевої влади".

Так говорив про важке життя українців у Польщі сам польський міністер. Насправді ж те життя було тоді і далі є таке важке і нестерпне, що бракує слів ,щоб його описати.

Дозволяють організуватися

Під кінець 1955 року настала нагла зміна у відношенні польського комуністичного режиму до українців у Польщі. Чи то з наказу з Москви, чи з власної ініціятиви, польська влада не тільки признала існування українців у Польщі, але й дозволила їм організуватися. Що криється за тією наглою зміною польського комуністичного уряду у відношенні до українців, досі невідомо. Та, яка б не була причина тієї зміни, стверджуємо факт, що українці в Польщі використали цю зміну курсу, і жваво взялися до організації свого життя.

Перші дали про себе чути українці з Лемківщини, отже заслужені і досвідчені оборонці України від Заходу, які від віків успішно відбивали наступ польщини на західні окраїни нашої землі. Першу вістку про початки організації лемків і взагалі українців, що залишились під Польщею, принесла газета — „Карпатська Русь", що появляється в Йонкерсі, Н. Й., і є органом організації „Лемко - Союзу", у якій гуртуються лемки - консерватисти за океаном. Дня 4-го жовтня 1955 року ця газета надрукувала листа - кореспонденцію Миколи Спяка з Вроцлава, який подав був такі інформації:

„Сьогодні, 19-го жовтня, відбулося перше народнє зібрання наших лемків, які проживають у Вроцлаві й околиці. То були студенти, які взялися до тої роботи за згодою урядової „Воєвідської Ради Народової". Всіх нас було 53 особи, в тому числі 17 дівчат. На зібрання прийшли і брали участь в дискусії містоголова „Воєвідської Ради народової" і представники міністерства внутрішніх справ з Варшави. На зібранні наша молодь говорила досить відверто й критикувала дотеперішнє ставлення до нашого народу. Всі, які забирали слово в дискусії, домагалися від влади дозволу організувати свої народні хори, драматичні гуртки, комітети по цілому воєвідстві і т. д. Представники влади вислухали того, що ми говорили і після дискусії погодилися на те, що наша організаційна робота має відбуватися під назвою „Українське Просвітнє Товариство" і від імені українського народу. Наше зібрання також поставило вимогу заснувати газету для нашого народу в Західній Польщі. Далі за згодою представників державної влади обрано комітет з 10 членів. В тому комітеті є дві дівчини... Дня 25-го жовтня наш комітет матиме перше засідання".

В тій самій газеті, з датою 25-го листопада 1956 р. надрукований другий лист - кореспонденція Миколи Спяка, в якому він подає дальші відомості про „Українське Просвітнє Товариство" у Вроцлаві. Він пише:

„В неділю, 6-го листопада, ми зібралися в залі старої ратуші на ринку і розпочали зібрання о год. 5-ій по полудні в присутності 220 осіб, замешкалих у Вроцлаві, як і тих, що живуть в околиці і довідалися про наше зібрання. Між присутніми було майже по половині українців з Посяння і лемків. Предсідником для переведення зборів був прокуратор міста пан Трухан. Було відчитано реферат про значення соціялістичної революції в Росії, а потім слідувала мистецька програма у виконанні артистів польського радіо у Вроцлаві. Було кілька точок сольоспіву, танку і гумору. Після того всі ми забавлялися при добрій оркестрі до вечора. Молодь гуртом співала свої народні пісні і пізнавалася між собою, бо це перший раз ми мали свою забаву. Старші вели дискусію в справі дальшої організаційної роботи. Всі були тої думки, щоб організувати свій хор. Воєвідство дає нам одне платне місце для чоловіка, але на разі нема охочих на це становище. А в новім році в бюджеті на 1957-ий рік буде спеціяльна асиґнація і для нас, щоб ми могли розвивати свою організаційну й культурну діяльність...

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Листопадові Роковини в Сиракюзах, Н. Й.

Святкування 42-их Роковин Листопадового Зриву почались у нас в українській місцевій радіопередачі 30-го листопада відповідними текстами в українській та англійській мовах та гарною, переважно стрілецькою музикою.

В неділю 6-го листопада в греко-католицькій парохіяльній церкві по співаній Богослужбі о. декан Василь Середович в асисті о. Иосифа Шальоки відправив панахиду за поляглих у визвольній боротьбі при співі церковного хору під керівництвом Мирона Яворського.

Того самого дня відбулось пластове Листопадове Свято у церковній залі при участі Станичної Старшини під проводом о. Богдана Смика. До святочного апелю станули виструнчені ряди пластунів усіх пластових уладів і ступнів. Серед поважної групи громадянства, переважно батьків пластунів та членів Пластприяту, бачили ми о. дек. Василя Середовича, мец. д-ра Івана Заваликута та гостя з Европи — інж. Дмитра Андрієвського. Пластова частина почалась відчитанням відповідного наказу, що його прочитала секретарка Станиці с. пл. Дарка Городецька. Відтак слідували складання Новацької Обіцянки, заприсяження юначок, та іменування на розвідчиць.

Імпрезову частину започаткував коротким словом пл. розв. Ростислав Смик, а доповідь про Перший Листопад прочитала пл. розв. Марта Бачинська. Дальшу програму виповнили виступи поодиноких пластунок і пластунів, що були переплітані стрілецькими піснями. Програму подано щиро й безпосередньо та без претенсій на зовнішні ефекти, але поданий матеріял свідчив про високий рівень пластового самовиховання, з чого можуть бути вдоволені і пластові виховники і батьки пластової молоді.

В неділю 13-го листопада відбулась у Народному Домі Листопадова Академія. Більшість виконавців програми була із сусідньої Ютики, Н. Й. і тому було враження, що Академія проходить радше в Ютиці ніж у Сиракюзах. З Ютики виступили: проф. Іван Василик, учасник Визвольних Змагань та знавець тої світлої доби нашої історії, із змістовною і добре переданою доповіддю; пані Людмила Волянська, нашій громаді добре відома, співачка, громадська діячка, що гарно відспівала як солістка „Аве Марія", а з групою 3-х дівчат із Ютики дуже гарну і зворушливу „Пісню про рушник"; Ці ж самі дівчата — Лілея Волянська, Ніна Герець і Маріянна Бурак вдало відспівали кілька стрілецьких пісень; їм акомпаньювала на фортепіяні Христя Чорна; місцевим хором „Сурма" дириґувала проф. Олена Кокодинська.

Із місцевих виконавців програми чоловічий хор „Сурма" відспівав чотири пісні. Пані Кокодинська зуміла видобути з нього певні музичні вальори і нюанси. Особливо добре вийшла пісня „Чорна ріля ізорана" із приємним баритоновим сольом Романа Шарана. Три деклямації, а саме Ірини Богайчук та Ірини Будзяк із ЮСОМ, і збірна маленьких новачок і новиків Пласту, переплітали поодинокі точки музично-вокальної програми.

Численна участь виконавців із Ютики свідчить про добру співпрацю цих двох українських громад. Академію влаштував місцевий Відділ УККА, а зокрема його культурно-освітня секція під проводом п. мґ-ра Михайла Рубича.

М. Л.

Український Літературно-Мистецький Клюб Ню Йорк

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 2-го грудня ц. р., відбудеться доповідь проф. Олега Музиченка на тему „Соціялістичний реалізм і совєтська музика". Початок о год. 8-ій веч.

Листопадове Свято в Пассейку, Н. Дж.

Цьогорічна осінь привітала Пасейк численними ювілеями, вперше чергу церковними, і так 30-го жовтня відбувся ювілей в українській православній церкві, 6-го листопада в українській католицькій церкві. Прибули найвищі достойники церковні, ювілеї пройшли в теплій атмосфері, навіяли новими силами й надіями на краще Завтра нашого народу. 13-го листопада відбув свій ювілей ООЧСУ, в неділю 20-го листопада відсвяткували щорічне Листопадове Свято, а 4-го грудня, останній ювілей в цьому році, відсвяткує 42-ий Відділ ім. Т. Шевченка УНСоюзу.

Листопадове Свято відбулося заходом Відділу УККА в Українській Централі при 240 Гавп Евню. Це може вперше в житті тієї громади зійшлося на це свято таке велике число громадян. Тільки в ту неділю можна було зрозуміти, що значить Українська Централя, як всенародня інституція. Програму свята розпочала оркестра СУМА під батутою проф. В. Тритяка, відспівавши американський та український гимни. Голова місцевого Відділу УККА, п. Марія Стефанів відкрила свято, вказавши на великі ідеали Листопадових Днів, і закликала готуватись до грядущих. „Як з Бережан до кадри", наступна точка, що її проспівав хор учнів Школи Українознавства, що її директором є Стефанія Квасовська. Треба тут сказати, що ця школа втішається численною фреквенцією, бо до неї ходить 100 учениць на навчання. Підготовкою хору зайнялася голова Відділу УККА п. М. Стефанів. Пізніше присутні мали змогу побачити немов би малу дефіляду. Це на зміну хлопці деклямували вірші про наш княжий Львів, в яких висказували любов до рідного Львова. Деякі деклямації були повні емоції, і треба подивляти жертвенність проводу школи за вкладений труд. Деклямували: Бакалець, Гірняк, Покора, Порохняк та Химинець, а закінчила цей виступ деклямацією „Тюрма за волю" дівчинка І. Гікторос. Присутні гучними оплесками виявляли свій захват своїми найменшими. Піснею „Гей нум браття до зброї" — закінчено цей вдалий виступ. Святочне слово висловив настоятель прав. церкви о. прот. С. Біляк. В довшій доповіді змалював одвічні змагання нашого народу до волі, як і вічні зазіхання наших ворогів на цю нашу волю.

Присутні кілька разів оплескували промову о. прот. Біляка. Промовець в глибокій вірі заявив, що „наші дні ще прийдуть", а тим часом ми тут повинні бути речниками волі свого поневоленого народу.

Ансамбль СУМА під батутою проф. В. Тритяка проспівав „Марш молоді" та пісню „Коли ви вмирали". Новістю був виступ пл. юнака О. Гелемея з палким словом — зверненням до молоді, яка мусить бути свідома того, що на її плечі спадає обов'язок виборюти волю Україні, а тим часом треба вчитися, підготовлятися до цієї великої хвилини, до якої кличе українську молодь Україна. „За рідний край" та „Засяло сонце золоте" — це пісні, що їх проспівав хор пласту під диригентурою С. Фарміги. Наступною точкою були вправи дівчат із вінками до співу упівської пісні. Потім три малесенькі дівчини Оксана Борбич, Оля Олещук та Мирослава Іванків продеклямували під оплески — Стрілецьку могилу. „Ой у полі могила", — це мала інсценізація, що її із довгими прапорцями виконали 8 дівчат. Всі ці вправи підготовила п. М. Малюта з Вайону. Новий хор „Боян" під дир. Я. Костишина закінчив це вдале Листопадове Свято піснями „Ой горе тій чайці" та „Із гір Карпат". На закінчення свята проспівали всі присутні „Не пора, не пора".

(пяк)

Юрій Богачевський солістом в Базиліці св. Петра в Римі

Рим, Італія. — В неділю 13-го листопада ц. р. в Соборі св. Петра в Римі, в приявності Папи Івана XXIII, виступив як провідний соліст український артист - співак Юрій Богачевський з Ню Йорку.

Це була повна пишної краси й небуденного блиску Богослужба візантійсько - слов'янського обряду, відправлена Архиєпископом Ів. Бучком в асисті українських єпископів Преосв. Гавриїла Букатка і Преосв. Платона Корниляка та східніх Архиєреїв сирійської, етійопської, грецької, московської і альбанської католицької Церкви, як теж представників духовенства, серед яких були визначні українські теологи — о. д-р М. Ваврик, о. д-р А. Великий та ін.

Папа Іван XXIII особисто брав активну участь в Богослужбі, виголошуючи деякі молення та інвокації поправною церковно - слов'янською мовою.

До звеличання цієї небуденної релігійної маніфестації східнього обряду, причинилися у великій мірі злучені хори римських теологів, а в першу чергу перебуваючий тепер на студіях в Італії молодий українсько - американський співак Юрій Богачевський, якого запрошено до виконання сольових партій та який в супроводі згаданих хорів гарно й стилево відспівав літургічні композиції українських композиторів. Дзвінкий тенор Юрія Богачевського, наповняв теплими тонами величезний Собор св. Петра.

З приводу особистої участи Папи Івана XXIII у згаданій Богослужбі та особистої атрактивности східнього обряду напередодні зібрання Комісії для підготови другого Ватиканського Собору, велетенський Собор св. Петра був виповнений вщерть, хоч одержати карту вступу на цю імпрезу не було легко.

25 кардиналів, біля 150 архиєпископів, патріярхів і єпископів різних рас і народів, численні ряди духовенства, дипломатичний корпус держав акредитованих при Ватикані, представники амбасад в Римі, члени італійського уряду, визначні особи з наукового, мистецького й музичного світу та маси перебуваючих в тім часі в Вічному Місті прочан і туристів з усіх кінців світу — були свідками цього величавого торжества візантійсько - слов'янського обряду, в якому головну ролю грали українці. Вони з запертим віддихом слідкували за всіми „діями величавої церемонії, з очевидним вдоволенням насолоджуючись прекрасними київськими напівами, що були продуковані талановитим, молодим українцем, при акомпаньяменті хорових українських акордів.

Юрій Богачевський, по закінченні музичної освіти в Ню Йорку, виїхав в квітні ц. р. до соняшної Італії, щоб там ще більше розвинути свій талант, ще краще вишліфувати свій голос. Віддавши себе в руки італійських майстрів, Юрій Богачевський в скорім часі зробив великий поступ. Він значно поширив скалю свого голосу вгору, не затративши низів і питомого йому тембру!

Наскільки вдалим був цей його перший публічний виступ у Римі, свідчать дуже численні гратуляції висказані йому особисто і письменно багатьома високопоставленими особами з мистецького і дипломатичного світу Риму. Молодий наш співак одержав багато запрошень, з яких не міг ще наразі скористати. Досі він зложив візиту директорові Британійської Академії Мистецтв та японському амбасадорові в Римі. Римська преса присвятила недільній візантійсько - слов'янській Богослужбі в Соборі св. Петра багато місця. Оссерваторе Романо, орган Ватикану, виповнив ілюстраціями і подрібним описом обрядових дій кілька великих сторінок. Поважний римський щоденник „Моменто Сера" у вечірнім виданні, описуючи маніфестацію східнього обряду, згадує між учасниками цієї маніфестації нашого молодого співака, такими словами:

„Недалеко папського престолу уставився хор Колеґії св. Йосафата, який під час церемонії відспівав багато мелодій київським напівом, акомпаньюючи і підчеркуючи найважливіші пасажі з повтаряючимися торжественно-масстатичними інвокаціями і моленіями, які були виконані „а сольо" п. Юрієм Богачевським. Служба Божа була відправлена старо - слов'янською, грецькою і арабською мовами".

Ця, на перший погляд скромна згадка на сторінках італійського журналу є великим признанням для нашого молодого артиста.

В. В.

Люба Жук — її концерти в ЗДА

Українська публіка в Америці матиме нагоду познайомитися ближче з новою музичною силою — Любою Жук, піяністкою з Монтреалю. Початки її музичних студій припадають на Грац (Австрія) — місто старої музичної культури. В Канаді вона закінчила факультет музики на Мек Гіль університеті. В Провінціяльній Консерваторії в Монтреалю одержала вона стипендію і там була ученицею відомої піяністки Любки Колесси. Діставши стипендію „Вілліс", Люба Жук брала участь в літніх курсах в Моцартеум в Зальцбурґу (Австрія), а в останніх двох роках студіювала музику на вищому курсі в Бенфі (Альберта), під час літніх ферій, де їй призначено стипендію на 1959 - 60 роки. В Калґарі на ґаля-концерті виконувала вона твори канадійських композиторів, за що дістала признання від канадійської преси. Католицька Шкільна Комісія запросила її дати ряд виступів для середніх шкіл в Монтреалю. За те одержала вона добру критику. На українському музичному фестивалі в Торонто дістала першу нагороду.

Самостійний концерт Люби Жук, що відбувся останнього літа в Ню Йорку в Літературно - Мистецькому Клюбі, прийняли наші критики тепло, сердечно, а публіка щиро вітала молоду піяністку, що недавно з'явилася на музичному обрії, як солістка. Серія концертів Люби Жук у ЗДА матиме в програмі твори Бетговена, Шумана, Дебюсі і Бартока. Зокрема треба підкреслити в її репертуарі українських композиторів: Фоменка, Нестора Нижанківського і Вериківського, яких наша піяністка виконуватиме на своїх концертах. Тож вітаймо щиро многонадійну українську піяністку і стараймося піддержати її в її музично-мистецьких змаганнях.

Дарія Гординська-Каранович

● **У Франції,** безпосередньо після видання ряду гострих обмежень і заборон для поборювання алькоголізму, видано низку розпорядків, що мають на цілі боротьбу з проституцією. Власникам шинків і готелів, які в будь-який спосіб піддтримуватимуть проституцію, грозять втрата концесії, пашпорту, дозволу на їзду автом і інші кари.

Д-р ГАРРАР ДОМАГАЄТЬСЯ ПЕРЕВІРКИ ХЕМІЧНИХ ДОДАТКІВ ДО ХАРЧІВ

Атлантик Сіті, Н. Дж. — На зборах Американського Ентомологічного Товариства промовляв віце - президент Рокефеллерової Фундації д-р Джордж Гаррар, який домагався, що треба конче перевіряти ті хемічні додатки, які додається до харчів і яких вживається в рільництві для консервації продуктів. Число тих хемікалій з кожним днем збільшується, і з того виринає небезпека для людського здоров'я. На думку д-ра Гаррара треба б змінити закон, який дозволяв би секретареві здоров'я діяти з дійсною обачністю в цій справі. Він пригадував випадок із 1959-го року, коли секретар здоров'я Артур С. Флемминґ припинив був продаж журавлини тому, що її скроплювали шкідливими для здоров'я хемікаліями. Д-р Гаррар вимагає, щоб при секретаріяті здоров'я існувала окрема комісія науковців, яка вирішувала б справу хемічних додатків до харчів і тих хемікалій, яких вживається в рільництві для консервації харчових продуктів.

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА повідомляє, що Наукове Засідання Історичної Секції УВАН у ЗДА відбудеться в неділю 4-го грудня 1960 року о год. 6-ій веч., в будинку Українського Інституту в Америці (2 Іст 79 вул., Н. Й.) з доповіддю Богдана Кравцева на тему „Картографія України мазепинської і помазепинської доби". Доповідь буде ілюстрована показом оригінальних мап кінця XVII і початку XVIII століть.

УВАН у ЗДА

В неділю, 4-го грудня 1960 р.

СВЯТУ ЛІТУРГІЮ

в катедрі Св. Володимира — в Ню Йорку
(160 Вест 82-га вул.)

— відправить —

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШИЙ

Архиєпископ МСТИСЛАВ

Перед Службою Божою ПОСВЯЧЕННЯ ЦЕРКОВНИХ РЕЧЕЙ, що їх офірувала

Родина бл. п. МИКИТИ ПАХОЛКА,

а після Служби, в катедральній залі буде висвітлений документальний кольоровий ФІЛЬМ з життя Української Православної Церкви в США.

КОНСИСТОРІЯ

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. НЮ ЙОРКУ

Відділ

Українського Конґресового Комітету Америки

— влаштовує —

в неділю, 4-го грудня 1960 р.

в год. 7:00 вечором

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
140-142 Друга Евеню — в Ню Йорку

АКАДЕМІЮ

в 30-ЛІТТЯ

судового процесу над СВУ й СУМ-ом

В ПРОГРАМІ:

Відкриття, промова в українській мові — **проф. Степан КИЛИМНИК,** відчитання і схвалення резолюцій.

В МИСТЕЦЬКІЙ ЧАСТИНІ: Симфонічна оркестра Українського Музичного Інституту під керівництвом — **проф. В. ЦІСИКА.**

УКРАЇНЦІ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ й ОКОЛИЦІ!

Своєю численною участю вшануймо Тих, що віддали своє життя в безкомпромісовій боротьбі з червоно-російським окупантом.

ПЛАСТОВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ТАБОРИ

2-ий КУРІНЬ УСП „ПЕРШІ СТЕЖІ"
та 16-ий КУРІНЬ УПС „БУРЛАКИ"

повідомляють, що

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ТАБОРИ ДЛЯ ЮНАЦТВА І СТАРШОГО ПЛАСТУНСТВА

— відбудуться в часі —

від 26-го до 30-го ГРУДНЯ 1960 р. включно

в Skird Finnen Lodge, Killington Basin, коло Ruthland, Vermont

Оплата за табор (приміщення, харч, витяги й інструкція): 62.50 дол. від учасника. Доїзд на місце табору оплачують самі учасники.

Зголошення із завдатком, щонайменше 20.00 дол., до 13-го грудня 1960 р. приймають:

ПЛАСТУНКИ:	ПЛАСТУНИ:
Христина ЦЕВИА	Юрій ФЕРЕНЦЕВИЧ
9 Gilford Avenue	265 Liberty Avenue
Jersey City, N. J.	Jersey City 7, N. J.
Tel.: HEnderson 5-0485	Tel.: SWarthmore 8-8720

Пізніші зголошення не будуть прийняті. Ближчі інформації зголошені одержать обіжником.

КОНЦЕРТ ЛЮБИ ЖУК

ВІДОМОЇ — ПІЯНІСТКИ — З МОНТРЕАЛЮ

— відбудеться —

В КЛІВЛЕНДІ, О.
СУБОТА, 3-го ГРУДНЯ 1960
LINCOLN HIGH SCHOOL AUDITORIUM
3001 Scranton Road
ПОЧАТОК — год. 7:30 вечора

В ШИКАҐО, ІЛЛ.
НЕДІЛЯ, 4-го ГУДНЯ 1960
в авдиторії ШКОЛИ СВ. МИКОЛАЯ
Rice & Leavitt Strs.
ПОЧАТОК — год. 7:00 вечора

В неділю, 11-го грудня 1960 р.

в год. 5:00 по полудні

в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ
(на розі П'ятої Евеню і 79 вулиці)
в НЮ ЙОРКУ

— відбудуться —

ЖАЛОБНІ СХОДИНИ

для вшанування

бл. п. Кир Павла Ґойдича,

ЧСВВ, Єпископа Пряшівської Дієцезії, що в липні цього року загинув у в'язниці на Словаччині.

До участі запрошують

КАРПАТСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР
і
КАРПАТСЬКИЙ СОЮЗ, Відділ в Ню Йорку

ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ в НЮ ЙОРКУ

На відзначення

30-их РОКОВИН ХАРКІВСЬКОГО ПРОЦЕСУ

СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

— влаштовує —

в неділю, 18-го грудня 1960 р.

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
(142 — 2-га Евеню — Ню Йорк)

в год. 6:30 вечора

ДОПОВІДЬ, що її виголосить колишній член і підсудний у процесі СВУ

інженер Кость ТУРКАЛО

на тему:

„СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ В 20-их РОКАХ В УКРАЇНІ"

Після доповіді — МИСТЕЦЬКА ЧАСТИНА, — в якій візьмуть участь:

пані Ганна ШЕРЕЙ і п. Юрій ФЕДОРІВ — сольоспіви; проф. Олег ҐАБРУСЕВИЧ-МУЗИЧЕНКО — піяніно.

Одночасно повідомляємо, що того ж дня, 18-го ГРУДНЯ, в українських церквах Ню Йорку, після Служби Божої буде відслужена

ПАНАХИДА

за спокій душ тих Членів Спілки Визволення України, що життя своє віддали в боротьбі за волю України.

Запрошуємо все Українське Громадянство міста Ню Йорку й Околиць до участи у відзначенні цих Роковин.

УПРАВА ТОВАРИСТВА

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

5-ий Відділ ООЧСУ в Гартфорді, Конн.

повідомляє, що

в неділю, 4-го грудня 1960 р.

в год. 5:00 по полудні

в УКРАЇНСЬКОМУ КЛЮБІ — 53 Whitmore Street

д-р Григорій ВАСЬКОВИЧ

з МЮНХЕНУ — Німеччина

виголосить — ПРИЛЮДНУ ДОПОВІДЬ — під заг.:

„ІДЕЙНІ ОСНОВИ НАШОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ".

До дискусії над доповіддю усе Українське Громадянство міста ГАРТФОРДУ й ОКОЛИЦІ запрошує

УПРАВА 5-го ВІДДІЛУ ООЧСУ

ЗІ СПОРТУ

Чорноморська Січ, Ньюарк здобула першість СУАСТ-у та Чашу УНСоюзу

Минулого четверга, в День Подяки, відбулися футбольні першенства Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств Сходу. Філії Української Спортової Централі Америки і Канади. Переможцем у цих змаганнях, що відбулися на грищі Анджелес Грув у Юніон, Н. Дж., вийшла Чорноморська Січ, вирішуючи змагання проти УСК-у Ню Йорк у свою користь вислідом 2:0. В першенствах СУАСТ юнаків дорієст Чорноморської Січі теж здобув чемпіонат, перемагаючи юнаків УСК-у 3:1.

Чорноморській Січі вручено вже вдруге мандрівну Чашу Українського Народного Союзу за чемпіонат футболу СУАСТ-у. Святочне передання Чаші доручили представники СУАСТ-у в особах інж. Т. Грицая та інж. Р. Філінського.

На жаль, до участи в цих офіційних українських футбольних першенствах не зголосилися інші дружини крім Чорноморської Січі та УСК-у хоч маємо на Сході більше українських футбольних клюбів, а зголошені до участи футболісти филаделфійського „Тризуба" в останній хвилині відкликали свою участь, подаючи за причину важні та важкі ліґові змагання наступної неділі.

СПОРТОВІ ІМПРЕЗИ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ ВКІНЦІ ЦЬОГО ТИЖНЯ

Відбиванкові першенства СУАСТ - Схід — у Филаделфії в залях Меморіял Голл, при Джірард та 42-ій вулиці, з участю дванадцяти дружин в конкуренції чоловіків та жінок. Початок змагань в суботу 3-го грудня 1960 о год. 10-ій рано.

УСК Ню Йорк — Ню Йорк С. К., Футбольні змагання за чашу ЗДА, на грищі УСК-у у Флашінґ, Ню Йорк, початок о год. 2-ій по полудні, в неділю, 4-го грудня 1960.

Збірна Ам. Футб. Ліґи — Червона Зоря, Братислава, товариські змагання словацької дружини проти збірної, в складі якої гратимуть змагуни „Тризуба" М. Нога, Е. Віней, та Р. Манджіні, на грищі Гелік Парк при 240 вул. і Бродвею в Ню Йорку, в неділю 4-го грудня о год. 2.15 по полудні.

Від 1-го січня емерити зможуть доробляти по більше як $1,200 річно

Вашингтон. — Представник департаменту здоров'я, виховання і добродійности Віллям Дж. Арнолд, який працює в окружному відділі соціяльного забезпечення в Джерзі Сити, пригадує численним емеритам, що від 1-го січня 1961 року вони зможуть річно заробляти по більше як $1,200, як це є тепер, і як це обов'язує до кінця 1960-го року. Від нового року ті емерити, які заробляють понад $1,200 до $1,500, втратять по одному долярові з емеритури за кожні два доляри, які вони заробили понад теперішню норму. Від зароблених сум понад $1,500 відтягатимуть від емеритальних пенсій по одному долярові від кожного заробленого доляра. Згідно з обов'язуючим законом до кінця грудня 1960-го року, емерит тратив цілий місячний чек в тому місяці, коли його річні заробітки перевищили $1,200. Пан Арнолд закликає тих всіх, які заробляли понад $2,080 і не хотіли йти на емеритуру, щоб голосилися до соціяльного забезпечення по емеритальні пенсії, бо вони зможуть мати і емеритуру та ще доробити собі понад $1,200 річно. Заінтересовані повинні інформуватися про ці справи в урядах соціяльного забезпечення.

Лікарі збільшують членські вклади

Вашингтон. — На 14-их річних зборах Американського Лікарського Товариства поставили внесок про збільшення членських вкладок до цього Товариства, що має збільшити прибутки АЛТ від $1,500,000 до $3,500,000 річно. До АЛТ належить 143,000 членів. Теперішні вкладки виносять по $25 річно, і їх хочуть збільшити до $35 або і $50 річно. Представник Американського Лікарського Товариства заявив, що збільшення членських вкладок не плянується тому, щоб мати фонди на поборювання проєкту медичної допомоги старшим особам, який плянує Кеннеді. Але преса не вірить цій заяві, бо в 1950 році це товариство ухвалило членські вкладки по $25 річно на те, щоб поборювати проєкт тодішнього президента Трумана про лікарську допомогу в рамках соціяльного забезпечення. Лікарі називали той плян „соціяльною медициною" і страшили американців „соціялізмом", хоч в европейських країнах і в Англії існує обов'язкове забезпечення на лікування при інституціях, які дбають про соціяльне забезпечення всіх тих, які працюють.

Труман називає лікарів „простими самолюбами", що виступають проти добра населення

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман у розмові з журналістами назвав американських лікарів звичайними самолюбами, які то „завжди були проти того всього, що є на добро і в користь простих людей". Він казав, що „Американське Лікарське Товариство, — це „найбільший трест у світі, і то найгірший і найвульґарніший". Труман казав, що він не робить наклепу на лікарів, бо вони вже знають, що він про них думає. „Американське Лікарське Товариство було проти Ф. Д. Рузвельта, проти мене, коли я був президентом, і тепер воно виступає проти новобраного президента Дж. Ф. Кеннеді", — казав Труман. Труман говорив у зв'язку зі статтею, в якій писалося, що лікарі всіми засобами поборюватимуть плян медичної допомоги старшим особам який плянував і плянує Кеннеді в рямках соціяльного забезпечення. „Лікарі нічого не навчилися, казав Труман, і це прикро мені про це говорити. Вони дбають тільки про себе самих". Труман вірить, що лікарям не вдасться не допустити до ухвалення в Конґресі закону про медичну допомогу старшим особам. Колишній президент сказав, що ще не читав пляну президента-електа про медичну допомогу старшим людям, але коли лікарська організація виступає проти нього, то це є найкращим доказом, що той плян є добрий. Один із журналістів сказав, що лікарі старатимуться перемогти плян Кеннеді в Сенаті, на що Труман відповів: „Це не принесе їм чести" — в очах американців

Рібікофф має бути секретарем здоров'я, виховання і добродійности

Вашингтон. — 28-го листопада в політичних колах столиці говорили про те, що губернатор стейту Коннектикат Абрагам А. Рібікофф має бути найменований новообраним президентом Кеннеді на секретаря здоров'я, виховання і добродійности. Рібікофф був одним із перших прихильників кандидатури Кеннеді на президента. Він вміє з'єднувати собі людей, і тому, як гадають, надається зайняти таке становище, де треба буде конферувати з представниками робітництва і промислів. З Білого Дому повідомили, що 9-го грудня президент Айзенгавер прийме в Білому Домі президента - електа Кеннеді і буде з ним конферувати про передання влади в дні 20-го січня 1961-го року.

Ізраїль відмовляється прийняти назад арабських втікачів

Об'єднані Нації. — В дальшому ході генеральних дебат в Спеціяльній Політичній комісії Об'єднаних Націй представник Ізраїлю Майкел Комей заявив в минулий понеділок, що Ізраїль відмовляється розглядати справу одного мільйона арабських втікачів з Палестини, відокремлено від загальної проблеми миру між Ізраїлем та його арабськими сусідами. Названий представник Ізраїлю опрокидував закиди арабських промовців, наче б Ізраїль зламав резолюцію Генеральної Асамблеї з 1948 року, що поручала репатріяцію тих втікачів. Він твердив, що в тій резолюції сказано виразно, що репатріянти мусять бути охочі жити в згоді з сусідами та що переведення репатріяції може відбутись у „практично відповідний" час. Ізраїльський речник покликався на недавні заяви єгипетського президента Насcера і іракського прем'єра Касcіма, які стверджували, що війна між Ізраїлем і арабським світом продовжується і що треба конче знищити Ізраїль. Він твердив теж, що впродовж 12-х років впоюється тільки ненависть в арабських втікачів і що вони тому розвалили б Ізраїль з-середини, якщо б їх репатріювати.

Айхман не жаліє, що допоміг убити мільйони жидів

Тель Авів. — Адольф Айхман, який був головним виконавцем т. зв. „Остаточної розв'язки жидівської проблеми" за володіння Гітлера, що у практиці дало винищення 6-ох мільйонів жидів масовими розстрілами, газуванням у спеціяльних коморах в кацетах і іншими звірськими способами вбивання, не виріжається свого воюючого антисемітизму і не задумує „каятись" на судовому процесі, який жде його в Ізраїлі. Його теперішні переконання відповідають — за твердженням преси — тому його „вірую", що він його продиктував був у 1956 році одному німецькому журналістові в Арґентині, де він скривався під прибраним прізвищем, та частину яких друкує тепер американський тижневик „Лайф". Айхман стверджує там, що він і тепер є тої думки, що коли б був удався первісний плян Гімлєра щодо винищення 10-х мільйонів жидів, то треба б сказати „гаразд, ми знищили ворога". Айхман буцім-то сподівається дістати в деяких жидівських свідках кращих оборонців, ані ж в німецьких. Він описує у своїх споминах докладно плян виміни одного мільйона мадярських жидів за 10.000 вантажних авт.

● **Деякі азійсько-африканські** делеґати в Об'єднаних Націй дістали листа нібито від американського Ку-Клюкс-Кляну з лайками проти католиків, жидів та всіх членів чорної і жовтої рас. Речник американського уряду ствердив, що такі листи могли писати або особи несповна розуму, або провокатори.

ТАРЗАН, ч. 4,563. Ведуть до Віри.

THE APE-MAN WAS LED PAST JEERING BYSTANDERS TOWARD THE OMINOUS PALACE OF WEERA.

"AT LAST," HE MUSED, "I WILL SEE THIS CREATURE WHO CAN SHATTER A MAN'S WILL--"

NOW TWO GUARDS OPENED MASSIVE DOORS--ENTRANCE TO THE THRONE ROOM!

Мавполюда вели попри глузливих глядачів до зловісного палацу Віри.

— Вкінці, — міркував він, — я побачу цю потвору, яка вміє вбивати волю людини . . .

І ось два вартові відкрили масивні двері . . . Вхід до тронової залі!